

Nederlandstalige tuchtraad van beroep voor advocaten
eerste kamer

Openbare zitting van dinsdag 5 april 2022

Dossiernummer TB-0271-2022 - In de zaak van:

Mr. X,
in persoon verschijnend

wijst de Nederlandstalige tuchtraad van beroep voor advocaten de volgende beslissing:

1.

De raad van de orde van advocaten bij de rechtbank Antwerpen, zetelend zoals in tucht, heeft op 21 december 2021 beslist om niet in te gaan op het verzoek van mr. X om te worden opgenomen op de lijst van vrijwilligers tweedelijnsbijstand voor het kalenderjaar 2022 om de volgende redenen:

"Het bureau voor juridische bijstand heeft het dossier onderzocht.

In haar advies d.d. 30 november 2021 besluit het bureau voor juridische bijstand als volgt:

"Het bureau voor juridische bijstand adviseert de raad van de orde mr X NIET toe te laten op de lijst juridische tweedelijnsbijstand voor het kalenderjaar 2022."

In de motivering wordt onder meer het volgende gesteld:

"Concreet ziet het bureau voor juridische bijstand na de tuchtveroordeling van mr. X geen verbetering inzake zijn werking bij het bureau voor juridische bijstand. Zo was er een incident met betrekking tot het vragen van betaling aan een rechtzoekende wiens aanvraag tot aanstelling werd geweigerd door het laattijdig indienen van de aanvraag door mr. X. Het compendium tweedelijnsbijstand voorziet in een periode van 30 dagen om de aanvraag in te dienen na de eerste prestatie. In casu had mr. X de termijn overschreden en kreeg dus geen aanstelling. Mr. X stuurde de rechtzoekende daarop een factuur met de mededeling dat zijn aanvraag was geweigerd zonder meer terwijl dit zonder meer de eigen verantwoordelijkheid van mr. X zelf was. Een tweede incident betrof het te laat opdagen bij een zitting van de eerstelijnsbijstand. De tuchtveroordeling en deze twee incidenten maken dat het bureau voor juridische bijstand geenszins positief kan adviseren om mr. X toe te laten op de lijst tweedelijnsbijstand. De tuchtveroordeling heeft blijkbaar geen effect op mr. X, integendeel."

De raad tilt in het licht van het verzoek van mr. X om te worden opgenomen op de lijst van vrijwilligers tweedelijnsbijstand voor het kalenderjaar 2022 zwaar aan de door het bureau voor juridische bijstand aangehaalde incidenten en wijst tevens op de ernst van de feiten die aanleiding hebben gegeven tot de tuchtsanctie die aan mr. X werd opgelegd.

Het verweer dat mr. X voert in zijn pleidooi druist regelrecht in tegen de stukken van het dossier alsook de door hemzelf neergelegde stukken hetgeen er op wijst dat mr. X geen foutinzicht schijnt te hebben ten aanzien van deze tekortkomingen.

De raad is van oordeel dat uit de elementen van het dossier blijkt dat mr. X verschillende inbreuken heeft begaan die dienen beschouwd te worden als tekortkomingen waarnaar wordt verwezen in de artikelen 30.4 en 31.8 Codex Balie Provincie Antwerpen."

De bestreden beslissing van 21 december 2021 werd aan mr. X medegedeeld met aangetekende brief van 5 januari 2022.

Met aangetekende brief van 19 januari 2022 werd door mr. X hoger beroep ingesteld tegen deze beslissing.

Het hoger beroep van mr. X werd regelmatig naar vorm en termijn ingesteld in de zin van artikel 204 Codex Deontologie voor advocaten en overeenkomstig artikel 432bis Gerechtelijk Wetboek en is ontvankelijk.

Op de terechtzitting van 8 maart 2022 is mr. X in persoon verschenen en werd na het door de stafhouder uitgebracht verslag gehoord in zijn grieven en middelen van verdediging.

Advocaat-generaal Y heeft mondeling advies gegeven ter terechtzitting, waarna mr. X het laatste woord heeft gekregen.

De tuchtraad van beroep heeft kennis genomen van de processtukken en dossierstukken balie Antwerpen, alsmede van de door mr. X aangebrachte stukken en bijkomende stukken door hem neergelegd op de terechtzitting.

2.

Mr. X beoogt met het hoger beroep de hervorming van de bestreden beslissing van 21 december 2021 om niet in te gaan op diens verzoek om te worden opgenomen op de lijst van vrijwilligers tweedelijnsbijstand voor het kalenderjaar 2022 en vraagt dat hij alsnog wordt opgenomen op de lijst van de tweedelijnsbijstand voor 2022.

3.

Mr. X zet in zijn beroepsakte met bijhorende stukken zoals ter zitting neergelegd, breedvoerig uiteen wat hij noemt de door hem meegemaakte "*helletocht*" gedurende de voorbije 7 jaren na het overlijden van zijn vader wijlen mr. Z (*erfeniskwestie, kantoorhuisvesting, gezondheidsproblemen, tuchtsanctie op 28 maart 2019 van 6 weken schorsing in beroep op 19 november 2019 herleid tot 1 maand schorsing, inkomstenverlies, weggehouden gedurende 15 maanden van de lijst van de eerstelijnsbijstand*), gevolgd op 29 oktober 2021 met een *voorlopig negatief advies* vanwege de voorzitter van het bureau voor juridische bijstand over het verzoek om te worden opgenomen op de lijst voor de tweedelijnsbijstand voor het kalenderjaar 2022 en op 30 november 2021 met een *definitief negatief advies* waarbij de definitieve tuchtveroordeling en 2 genoemde incidenten in het afgelopen kalenderjaar worden aangezien als zijnde tekortkomingen zoals vermeld in artikel 30.4 en 31.8 van de Codex Balie Provincie Antwerpen, om

te resulteren in de beroepen *afwijzende beslissing* van de raad van de orde van advocaten bij de rechtbank Antwerpen op 21 december 2021.

Met deze uiteenzetting ventileert mr. X weliswaar wat hij noemt zijn *grote teleurstelling* in één en ander en meent hij bovendien te mogen besluiten "*dat hij wel degelijk schuldinzicht heeft om al deze omstandigheden met de nodige constructiviteit te aanvaarden*".

De tuchtraad van beroep kan echter uit deze uiteenzetting nergens *schuldinzicht* ontwaren in hoofde van mr. X.

De geschetste omstandigheden kunnen bovendien en hoe dan ook op zich niets ontnemen aan de in de beroepen beslissing overwogen gegevens uit het advies en besluit d.d. 30 november 2021 van het bureau voor juridische bijstand, in het bijzonder de in aanmerking genomen tuchtveroordeling en incidenten, die er worden beschouwd als tekortkomingen waarnaar wordt verwezen in de er genoemde artikelen 30.4 en 31.8 Codex Balie Provincie Antwerpen

4.

Mr. X stelt zich vragen over de in het kader van artikel 6 EVRM te garanderen onafhankelijkheid en onpartijdigheid waar de zitting van de raad van de orde op 21 december 2021 heeft plaatsgevonden op verslag van stafhouder mr. A, nochtans beweerdelijk zijnde zijn voormalige raadsman in de genoemde erfeniskwestie, tevens met toelichting van het advies door de voorzitter van het bureau voor juridische bijstand mr. B, die volgens hem smalend zou hebben gedaan over zijn gezondheidsproblemen en ook geen enkel respect zou hebben betoond voor zijn naar zijn mening meer dan degelijke prestaties gedurende 23 jaar met alle kwaliteitsgaranties, alsook met als raadslid zetelend mr. C, met wie in zijn hoedanigheid van voorzitter van de commissie voor juridische bijstand er volgens hem eerdere discussies zouden zijn geweest omtrent de volgens hem onterechte weglatingen van de lijst eerstelijnsbijstand (zijnde volgens hem inmiddels gedurende 15 maanden).

Mr. X toont met deze loutere vraagstelling niet afdoende aan dat er sprake zou zijn van enige partijdige of afhankelijke beoordeling door de raad van de orde en waarbij ook zijn rechten van verdediging zouden zijn geschonden.

Uit de omstandigheid dat verslaggever stafhouder mr. A voormalig raadsman zou zijn geweest van mr. X in diens genoemde erfkwestie kan op zich nog niet worden afgeleid dat de raad van de orde niet onafhankelijk en onpartijdig heeft kunnen oordelen en beslissen ter zake, nu mr. A enkel in zijn hoedanigheid van stafhouder verslag heeft uitgebracht voor de raad van de orde, doch er niet heeft mede gezeteld noch mede beslist. Nergens blijkt overigens enige vermenging ter zake door de stafhouder als gebeurlijk voormalig raadsman van mr. X in diens genoemde erfkwestie.

Hetzelfde geldt wat betreft de voorzitter van het bureau voor juridische bijstand mr. B die voor de raad van de orde enkel toelichting heeft gegeven over het desbetreffende advies, doch er evenmin heeft mede gezeteld en/of mede beslist. Uit de voorliggende documenten ter zake blijkt hierbij nergens de bewering van mr. X dat er smalend zou zijn gedaan over zijn gezondheidsproblemen en/of dat er geen enkel respect zou zijn betoond voor zijn prestaties in het verleden.

Dat er met mr. C als voorzitter van de commissie voor juridische bijstand in het verleden gebeurlijk discussies zouden zijn geweest omtrent de weglatingen van de lijst van de eerstelijnsbijstand, voor zover juist en bewezen, brengt op zich niet de onafhankelijke en/of onpartijdige beoordeling door de raad van de orde in het gedrang, noch impliceert dit op enige wijze dat de rechten van verdediging in hoofde van mr. X zouden kunnen zijn geschonden.

Uit de enkele omstandigheid dat de raad van de orde, zetelend 'zoals in tucht' over de opname op de lijst van vrijwilligers tweedelijnsbijstand voor het kalenderjaar 2022 in de zin van artikel 508/7 e.v. Gerechtelijk Wetboek is samengesteld uit leden die hetzelfde of een gelijkaardig beroep uitoefenen, of nog eenzelfde professionele hoedanigheid hebben als de personen die er verschijnen en met wie zij dienvolgens professioneel al dan niet tegengestelde belangen kunnen hebben, kan op zich niet worden afgeleid dat deze raad niet onafhankelijk en onpartijdig zou zijn; een dergelijk gevolg kan evenmin worden gehecht aan de loutere bewering dat er met één van de leden in dit professioneel kader als voorzitter van de commissie voor juridische bijstand discussies zouden zijn geweest omtrent de weglatingen van de lijst eerstelijnsbijstand, voor zover juist en bewezen.

De oprichting, specifieke bevoegdheden en samenstelling van de raad van de orde zijn wettelijk geregeld in het Gerechtelijk Wetboek, waarbij de raadsleden zetelen ingevolge hun verkiezing per gerechtelijk jaar (zie artikelen 447 e.v. Gerechtelijk Wetboek), niet als vertegenwoordigers van de orde, maar voor zich persoonlijk.

Elk aldus gemandateerd lid van de raad van de orde oordeelt in eer en geweten of hij/zij als onafhankelijk en onpartijdig lid in het betreffende college kan zetelen.

Hij/zij kan worden gewraakt om de redenen die in artikel 828 Gerechtelijk Wetboek zijn opgesomd, zoals om reden van wettige verdenking in de zin van artikel 828, 1° Gerechtelijk Wetboek, zijnde wanneer objectief gerechtvaardigd kan worden verondersteld dat een lid niet in staat is op een onafhankelijke en onpartijdige wijze te oordelen en/of te beslissen in de zaak of bij de openbare opinie gewettigde twijfel kan wekken aangaande zijn/haar geschiktheid om op die wijze te oordelen en/of te beslissen.

Waar door mr. X geen leden van de raad van de orde werden gewraakt, wordt aldus door hem aanvaard en moet naar recht worden aangenomen dat deze leden op een onafhankelijke en onpartijdige wijze konden oordelen en/of beslissen in de onderhavige administratieve zaak, waarop mr. X dan ook thans niet meer kan terugkomen.

Bij dit alles weze opgemerkt dat artikel 6 EVRM en het algemeen rechtsbeginsel betreffende de onpartijdigheid en de onafhankelijkheid van de (in deze administratieve) rechter alleen van toepassing zijn op de (in deze administratieve) rechtscolleges die ter zake uitspraak moeten doen en ten aanzien van die (in deze administratieve) rechtscolleges.

Wanneer voor de raad van de orde verslag door de stafhouder en/of advies door de voorzitter van het bureau voor juridische bijstand wordt uitgebracht, handelen dezen niet als (in deze administratieve) rechtscollege en oefenen deze geen rechtsprekende functie uit.

Welke de al dan niet eigen, eerbare en/of verwerpelijke belangen van deze stafhouder en/of voorzitter ook mogen zijn, dit is volkomen irrelevant bij het onderzoek naar het kwestieuze al dan

niet voldoen door mr. X aan de voorwaarden om opgenomen te worden op de lijst van tweedelijnsbijstand, nu zij geen deel uitmaken van het (in deze administratieve) rechtscollege dat daarover onpartijdig en onafhankelijk oordeelt en beslist.

Het voornoemde kan evenmin invloed hebben op het recht van verdediging in hoofde van mr. X, nu die zich alleen te verantwoorden heeft voor het gedrag dat hem wordt verweten en die voor de bevoegde raad van de orde, daarbij desgewenst bijgestaan door een advocaat, met alle middelen van recht kan aantonen dat de gelaakte handelingen niet bewezen zijn of voor zover deze bewezen zouden zijn geen afdoende bezwaar voor de opname op de betreffende lijst uitmaken.

5.

Mr. X stelt zich tevens vragen over het feit dat de zitting van de raad van de orde op 21 december 2021 gedeeltelijk digitaal werd gehouden en de beslissing gedeeltelijk digitaal werd getekend, wat volgens hem niet conform artikel 785 Gerechtelijk Wetboek zou zijn, niet voorzien zou zijn in de Pandemiewet en niet conform artikel 6 EVRM zou zijn nu hierdoor het recht op een eerlijk proces zou zijn geschonden en de beslissing niet met eenparigheid werd genomen.

Door mr. X werd geen bezwaar gemaakt tegen de deels digitaal gehouden raadzitting, waaraan hij middels het gebruik van een laptop ten volle heeft kunnen deelnemen.

Nergens blijkt deze wijze van zitting de rechten in hoofde van mr. X te hebben geschonden en/of op enige wijze in het gedrang te hebben gebracht. Mr. X heeft zich ten volle kunnen verdedigen ten aanzien van alle voor hem zichtbare en/of hoorbare leden van de raad van de orde.

De ondertekening van de bestreden beslissing is conform artikel 785 Gerechtelijk Wetboek gebeurd, waar de onmogelijkheid van één raadslid om te ondertekenen werd gemeld onderaan op de akte en de overige raadsleden geldig hebben ondertekend d.m.v. telkens duidelijk geïdentificeerde digitale handtekeningen, wat overigens gedurende de Covid-19 pandemie noodzakelijk algemeen werd aanvaard. Nergens blijkt dat deze digitale handtekeningen onjuist zouden zijn. Ze worden op zich niet betwist door mr. X. Ook hier blijken nergens zijn rechten van verdediging te zijn geschonden. Eenparigheid bij de beslissing is overigens niet vereist.

6.

Mr. X meent dat de bestreden beslissing weinig tot niet gemotiveerd zou zijn.

De tuchtraad van beroep stelt echter vast dat de bestreden beslissing met de expliciete overname van het advies van het bureau voor juridische bijstand, waarin in het bijzonder de in aanmerking genomen tuchtveroordeling en incidenten worden aangegeven die vervolgens door de raad van de orde worden beschouwd als zijnde tekortkomingen waarnaar wordt verwezen in de er genoemde artikelen 30.4 en 31.8 Codex Balie Provincie Antwerpen, aldus afdoende naar recht is gemotiveerd.

7.

Mr. X meent in beroep dat uit de twee in het verslag van het bureau voor juridische bijstand voorgebrachte incidenten op geen enkele manier zou blijken dat er geen kwaliteitsgarantie zou worden geboden, volgens hem integendeel, zodat er volgens hem sprake zou zijn, mede gelet op de volgens hem tevens ondergane bestraffing in het kader van de eerstelijnsbijstand, van een "*non tris in idem*" beginsel.

Mr. X kan hierin geenszins worden gevolgd.

Er is geen sprake van een dubbele, laat staan drievoudige bestraffing.

De raad van de orde beoordeelt het verzoek tot opname op de lijst van advocaten die deelnemen aan de tweedelijsbijstand (artikel 30.3 Codex Balie Provincie Antwerpen), waarbij in het bijzonder wordt nagegaan of er geen tekortkomingen werden begaan conform artikel 31.8 Codex Balie Provincie Antwerpen, die onder meer kunnen bestaan in één of meerdere door het bureau voor juridische bijstand gegrond verklaarde klachten, gebrek aan diligentie, het onrechtmatig vragen van erelonen aan rechtzoekenden toegelaten tot de tweedelijsbijstand, een tuchtveroordeling, het niet bijwonen van de verplichte sectievergaderingen, het niet behalen van de verplichte vijf vormingspunten, het overtreden van reglementaire bepalingen en bepalingen en verplichtingen zoals zij voortspruiten uit het compendium juridische tweedelijsbijstand (OVb) (artikel 31.8 Codex Balie Provincie Antwerpen).

Wanneer omwille van één of meerdere van de genoemde tekortkomingen het verzoek tot opname op de lijst van advocaten die deelnemen aan de tweedelijsbijstand wordt afgewezen, betreft dit aldus geen (tweede) bestraffing van deze tekortkomingen, doch enkel een gevolg ervan, in hoofde van de vrijwilligers advocaten te beoordelen vanuit de door de orde bij de organisatie van de tweedelijsbijstand te leveren kwaliteitsgarantie.

Waar de tuchtveroordeling in hoofde van mr. X evenzeer onder meer diens medewerking met de eerstelijsbijstand ("Advocatenlijn") betrof, heeft de raad van de orde uit het advies van het bureau voor juridische bijstand vastgesteld dat na de tuchtveroordeling mr. X geen verbetering inzake zijn werking bij het bureau voor juridische bijstand heeft vertoond door de twee nader omschreven incidenten die zich hebben voorgedaan:

- Een *eerste incident* heeft betrekking op het vragen van betaling aan een rechtzoekende wiens aanvraag tot aanstelling werd geweigerd door het laattijdig indienen van de aanvraag door mr. X. Het compendium tweedelijsbijstand voorziet in een periode van 30 dagen om de aanvraag in te dienen na de eerste prestatie. In casu had mr. X de termijn overschreden en kreeg dus geen aanstelling. Mr. X stuurde de rechtzoekende daarop een factuur met de mededeling dat zijn aanvraag was geweigerd zonder meer, terwijl dit zuiver de eigen verantwoordelijkheid van mr. X zelf was.
- Een *tweede incident* betreft het te laat opdagen bij een zitting van de eerstelijsbijstand.

Tevergeefs beweert mr. X met betrekking tot het *eerste incident* dat er lukraak zou worden beweerd dat hij geld zou gevraagd hebben aan een pro deo cliënt, terwijl volgens hem de situatie van deze laatste was gewijzigd waar hij was gaan inwonen bij zijn zus met inkomsten en een onroerend goed, zodat door de zus zelf zou zijn voorgesteld om te betalen, wat uiteindelijk niet zou zijn gebeurd door een nieuwe ruzie met zijn zus en waardoor hij het betreffende verhoor gratis zou hebben gedaan en zonder dat hij in de mogelijkheid zou zijn geweest om dit nog tijdig in te dienen ingevolge het ondergaan van de tuchtstraf.

Deze beweringen, voor zover juist en bewezen, ontnemen niets aan de vaststelling op zich dat mr. X onmiskenbaar betaling heeft gevraagd aan een rechtzoekende wiens aanvraag tot aanstelling werd geweigerd door het laattijdig indienen van de aanvraag door mr. X.

Met de door mr. X bijvoorbeeld als stukken 11 en 18 voorgebrachte e-mails d.d. 23 april 2021 en 1 juni 2021 werd onmiskenbaar aan de pro deo cliënt bevestigd dat moest worden betaald (245,00 EUR) omdat de aanvraag was geweigerd, zonder meer, terwijl de laattijdigheid louter de eigen verantwoordelijkheid was van mr. X zelf.

Mr. X kan dit laatste niet afwentelen op de pro deo cliënt, thans stellende dat op dat moment zijn tuchtstraf liep. Het was aan mr. X zelf om zich desbetreffend te organiseren, des te meer wanneer hij persoonlijk verhinderd zou zijn geweest ingevolge een tuchtstraf.

Even tevergeefs beweert mr. X met betrekking tot het *tweede incident* dat hij niet te laat zou zijn gekomen bij een zitting van de eerstelijnsbijstand, doch niet aanwezig is kunnen zijn door medische problemen, terwijl beweerdelijk zijn echtgenote en secretaresse een oplossing (vervanger) zouden hebben gezocht.

Deze tevergeefse beweringen vanwege mr. X druisen, zoals overwogen door de raad van de orde, regelrecht in tegen de vaststellingen in het dossier, zelfs tegen eigen neergelegde stukken en bevestigen alleen maar dat mr. X blijkbaar de ernst van deze incidenten niet beseft, niettegenstaande gelijkaardige incidenten al aanleiding hebben gegeven tot een tuchtveroordeling.

In specifiek het kader van het verzoek van mr. X om te worden opgenomen op de lijst van vrijwilligers tweedelijnsbijstand voor het kalenderjaar 2022 wordt dan ook terecht door de raad van de orde zwaar getild aan deze incidenten in het verlengde van een gelijkaardige tuchtveroordeling, die onmiskenbaar tekortkomingen uitmaken in de zin van artikel 31.8 Codex Balie Provincie Antwerpen en waardoor vooralsnog niet kan worden ingegaan op het verzoek van mr. X om te worden opgenomen op de lijst van vrijwilligers tweedelijnsbijstand voor het kalenderjaar 2022.

De tuchtraad in beroep zetelend als beroepscollege in een administratieve aangelegenheid dient zich te beperken tot een marginale toetsing. In het licht daarvan is de beslissing van de raad van de orde op zich niet voor kritiek vatbaar.

De tuchtraad van beroep, beaamt dan ook in de voormelde zin het oordeel van de raad van de orde, zetelend zoals in tucht, en bevestigt aldus de bestreden beslissing om niet in te gaan op het verzoek van mr. X om te worden opgenomen op de lijst van vrijwilligers tweedelijnsbijstand voor het kalenderjaar 2022, weliswaar met dien verstande dat dergelijke weigering verhoudingsgewijs steeds slechts tijdelijk van aard kan/mag zijn.

BESLISSING VAN DE TUCHTRAAD VAN BEROEP VOOR ADVOCATEN:

De rechtspleging is verlopen in overeenstemming met de wet van 15 juni 1935 op het gebruik van de taal in gerechtszaken.

De tuchtraad van beroep verklaart het hoger beroep van mr. X ontvankelijk maar ongegrond.

De kosten worden overeenkomstig artikel 460, laatste lid Gerechtelijk Wetboek ten laste gelegd van mr. X, op heden te bepalen op: *nihil*.

Hebben deelgenomen aan de behandeling en de beraadslaging:

Luc Thabert, voorzitter, en de assessoren Rik Wilmots, Frank Van der Schueren, Albert Coppens en Ingrid Martens

De assessoren Rik Wilmots, Albert Coppens en Ingrid Martens bevinden zich in de onmogelijkheid om deze beslissing te ondertekenen zodat de uitspraak met toepassing van artikel 785, 1^e lid van het Gerechtelijk Wetboek, ondertekend wordt door Frank Van der Schueren, de secretaris en de voorzitter.

Waren aanwezig bij de uitspraak: Luc Thabert, voorzitter, Frank Van der Schueren assessor en Ludwig Evens, secretaris

Frank Van der Schueren

Ludwig Evens

Luc Thabert